

Kiblix 2023: Licemerje in napuh Kibla portal, Maribor/kustos Peter Tomaž Dobrila/○○○○○

Licemerju in napuhu se pri delu v umetnostni in kulturni sferi ni mogoče izogniti. Kot dokaz lahko vsak od nas navede lastne neprijetne izkušnje, neprijetne izkušnje sodelavcev, lahko se obrnemo tudi k dobro znanim primerom tekmovalnosti, hipokrizije in ošabnosti v umetnostni zgodovini. Rivalstvo med Brunelleschijem in Ghibertijem je bilo v knjigi Paula Roberta Walkerja naslovljeno kot »spor, ki je povzročil renesanso«, pogosto nizkotna tekmovalnost med Berninijem in Borrominijem je ena od najbolj znanih zgodb iz zgodovine, poznamo tudi malenkostno tekmovalnost med Caravagiem in Giovannijem, v sodobni umetnosti pa se lahko spomnimo na Banksyja in Kinga Robba, ki vandalizirata ali, omiljeno rečeno, prilagajata grafite drug drugega. Uživamo v prebiranju tovrstnih anekdot, so zabavno razbijanje resnega študija zgodovine in umetnostne zgodovine ter kažejo na človeškost velikih umetnikov. Manj prijetno je razkazovanje prevelikih egov ali ranjene ege izkušati na lastni koži ter se jim truditi parirati s tem, da povečamo lasten napuh, saj se občasno zdi, da je to skorajda zahteva za delovno mesto v kulturi. Vsekakor lahko brez dvoma potrdimo, da sta *Licemerje in napuh* v kateremkoli obdobju odlični naslov za umetniški festival.

Kiblix, mednarodni festival umetnosti, tehnologije in znanosti, že 21 let predstavlja sodobno

v ocesu

umetnost različnih žanrov. Letošnji naslov in tematika delujeta kot antipod lansnemu združevanju umetnosti iz besedama *Ljubez in mir*. Kustos Peter Tomaž Dobrila v obrazstavnem listu podrobno opiše zgodovino izbranih terminov in poseže po referencah iz katoliške vere (sedem smrtnih grehov), grške mitologije (Prometejeva zgodba) in po sodobnejših virih, kot je *Zgodba iz Narnije*. Festivalu besedilo ponudi bogato in dobro izbrano teoretsko ozadje licemerja in napuha ter vseh njenih variacij v drugačni obliki, kot smo ga vajeni, kar doda festivalu zanimivo in nepričakovano dimenzijo. Razumljivo je, da pri festivalu, na katerem razstavlja več umetnikov – tudi v obliki kolektivov, društev in inštitutov –, v obrazstavnem listu ni mogoče opisati vseh razstavljenih del in sodelujočih, a zaradi strukture razstave podrobneje opiše del, ki jih ne najdemo ob delih samih ali katalogu, precej pogrešamo. Festival *Kiblix* zaradi umeščenosti v halo Kibla portala funkcionira

kot večja skupinska razstava. To lahko festivalu štejemo v prid, saj je obiskovalcu omogočeno, da si vsa dela ogleda naenkrat in takoj izkusi festival v celoti, v nasprotju z odločanjem med posameznimi razstavišči, ki se nam zdijo vredna ogleda.

Razstava se začne močno, s fotorealističnim oljnim avtoportretom Laibach Kunsta (ki prikazuje skupino Laibach) *Monumentalna Retroavantgarda*, ki jo lahko primerjamo s klasičnimi reprezentančnimi portreti in razumemo samoironijo razstavljanja pod danim naslovom festivala. Prav tako z lahkoto razumemo, zakaj so vključena dela, kot je na primer instalacija *Space Delivery* (Toni Soprano Meneglejte), ki prikaže plastičen stol pred zaslonom vesolja, vse pa je obdano s smetmi in aludira na človekov pohlep in zaverovanost vase, kar je sicer lahko dojet kot prikaz na preveč očiten in nedodelan način.

Nekaj dobrih del je posvečenih tudi tematiki vojne, ki nedvomno izvira iz človeškega egoizma, kot na primer digitalni kolaž *Action Half Life, Epizoda 1, #9*, ki prikazuje otroke s strelnim orožjem in tudi vizualno aludira na distopično videoigro *half-life*. Na žalost so določena dobra dela brez pojasnil težje razumljiva za umestitev v kontekst. Maša Jazbec razstavlja vizualno in sporočilno udarna dela z razstave *Sintetični organizmi* (originalno razstavljen v Galeriji Božidarja Jakca), s katerimi pre-

izprašuje eksistenčna in etična vprašanja, kot so razumevanje življenja in živosti, odnos med organsko in anorgansko materijo ter možnostjo nadomestljivosti človeške vrste. To je brez spretnega besedila težko povezati z napuhom ali v celoti razumeti samo prek vizualnih informacij. Enako velja za številna druga kakovostna dela, kot na primer

manjšo razstavo umetnice Uršule Berlot, na kateri predstavi projekte *Topologija skirmionov, Slike, Objekti* in ustvari nadrealistično atmosfero živobarvnih, sijočih, kinetičnih skulptur in psihedelično estetskih podob, pospremljeno z zvočno instalacijo.

Vsekakor sta vrhunca festivala tudi Aphra Tesla Operating System Incorporated in Stefan

Doepner, ki v razdeljenem prostoru hale razstavljata projekt *Arhitektura in seksualnost: Archangel Incorporated KENOTAF*. Kinetična skulptura nadangela je postavljena nad projekcijo Tesline fotografije »zmrznjenega alpinista brez groba« (lesen kip hišnega Jezusa), oboje je pospremljeno z zvočno podlago Aphre Tesla in vejico posušene sivke. Z delom

tematizirata licemerstvo, vpleteno v ignoriranje poslednjih želja umetnikov (posvečeno Simonu Jugovicu Finku) pri pokopu, in uspešno ustvarjata prevzemajoč občutek morbidnega sakralnega prostora. Vseh izraznih kontekstov in ključnih informacij obiskovalec, ki z deli in umetniki ni vnaprej seznanjen, ne prejme. Ob ogledu brez posameznih opisov stežka razume namenjeno sporočilnost ali lahko dela interpretira napačno, kar odvzame moč posameznim postavitvam, pa tudi festivalu kot celoti, ter lahko sicer odlična dela pusti spregledana.

Kiblix 2023 je vsekakor vreden ogleda in v Maribor vnaša nekakere kakovostne umetnike, ki jih redko lahko vidimo zbrane na enem mestu. Odlikuje se tudi s preišljenim in relevantnim izborom teme, ki angažirano predeluje skrite mehanizme v družbenih in političnih dinamikah. Njegova edina pomanjkljivost je premajhna osredotočenost na povezavo med sodobnimi umetniškimi deli, ki so pogosto vizualno hermetična, ter tekstom, ki jih lahko konceptualno razširi in zaokroži v celoto, kar je pri festivalih, ki delujejo pod krovno temo, še posebej pomembno za celostno uresničitev kuratorskih ciljev.

Na ogled do 29. decembra.

SARA NUŠA GOLOB GRABNER, umetnostna zgodovinarica in kustosinja.

Kiblix, mednarodni festival umetnosti, tehnologije in znanosti, že 21 let predstavlja sodobno umetnost različnih žanrov. FOTO JANEZ KLENOVŠEK